

film

JAK HORA PORODILA MYŠ

Pár filmařů má na světě u diváků renomé, že ledva se rozhodnou točit nový snímek, publikum se začíná stavět do front (anebo, při dnešních cenách v multiplexech, šetřit na vstupenky). Quentin Tarantino je takový případ nepochybně. A proto je taky jeho nedávná novinka *Auto zabiják* takovým zklamáním. Předcházela ji velkolepá reklamní kampaň, premiéry na etapy – a když se film začal hrát, zavládly rozpaky, zklamání, otrávenost. Přičemž dlužno říci, že nejde o snímek hloupý, špatně udělaný, vyloženě nepovedený. Ne! Jenom jsme čekali moc, a událost se nekonala.

Tarantino chtěl natočit hold takřečeným grindhousům, tedy poněkud obskurním kinům, v nichž se za časů jeho mládí v Americe promítaly druhořadé filmy plné krve, násilí a sexu. A v tom je pro nás první problém. Nám taková vzpomínka chybí, čas mládí je pro nás spojen s dramaturgií docista jinou. A pak je tu film *Auto zabiják* (v originále nese Tarantinova novinka název *Grindhouse: Death Proof*), jenž sice zdárně vyvolává obskurní atmosféru po všech stránkách laciného příběhu, avšak divákům, a dle ohlasů ze světa nejen českým, uniká, proč vlastně to všechno? Děj je nebývale řídký: jedna velkolepá automobilová honička, okázalá autohavárie, zástupy lepých krasavic, snímaných zálibně ze všech možných i nemožných úhlů a vzdáleností – a ovšem vlekoucí se čas nepřeborných banalit, jež postavy vedou na plátně coby dialogy. V tom býval Tarantino doma,

dlouhý řetězec zdánlivě nepodstatných řečí, v nichž se chystá o to větší úder pointou! Jenže tady se divák nedočká ničeho. Režisérův záměr, s nímž nákladně poničil natočený materiál, aby působil dojmem hodně ojeté kopie, se za chvíli zprotiví, a navíc je v něm nedůsledný. Proč se tedy dívat

za vysoké vstupné na mizerný obraz, soudí dnešní publikum.

Vyznavači Tarantinovy poetiky asi beztak zařadí *Auto zabiják* do své sbírky rarit a svého filmařského guru neopustí – s nadějí, že příště se dočkají něčeho opravdu pozoruhodného. Ale běžný návštěvník multiplexů, pokud vůbec vytrvá do konce, půjde domů dosti zklamán. Uvidí Kurta Russela v roli zjizveného a šileného kaskadéra, zahlédnou i pana režiséra Tarantina a jeho kolegu Eli Rotha osobně (ano, autora *Hostelu*), zástupy hezkých holek – a drcení plechů a lidských tkání, co hrdlo ráčí. Víc nic. Nebo že bych něco přehlédl?

(jjv)

televize

Spiknutí v nejvyšších patrech

Divákům jsou definice povětšinou lhostejné, ale snad se sluší připomenout, že valná většina dnes oblíbených televizních seriálů vlastně seriály nejsou, že jde spíše o cykly či série. Jednotlivé pokračování tvoří uzavřené příběhy, jež v průběhu vysílacího času začínou i skončí, přičemž jsou jako korálky navlečeny na jednotící nitku místa děje a několika stálých hrdinů. Typickým příkladem jsou české *Četnické humoresky* či americké *Kriminálka Miami* či *Las Vegas*, případně Námořní vyšetřovací služba či *CSI – New York*.

V tom ohledu je nový americký seriál *Spiknutí*, jež do českého televizního éteru nasadila Prima, z několika hledisek výjimečný. Jde totiž o klasický seriál, tedy produkt, jemuž kdysi scénáristé a kritici v blahé naději přezdívali televizní román. Má třináct dílů, do nichž je rozvržena celá linie dramatického příběhu – od expozice až po překvapivý závěr. Zápletky se rozvíjejí postupně, napětí narůstá – na straně druhé je ovšem takto pojatý seriál náročnější na divákovu pozornost a paměť, což jsou schopnosti, jichž u lidí spíše ubývá. Sázka na úspěch se tedy stává riskantnější, dílo ovšem zjevně má vyšší ambice.

Což možná souvisí i se jménem režisérky, jež se loni realizace seriálu *Spiknutí* ujala. Známe je totiž z velkých filmových projektů, a to je dosti překvapivé. Zatímco u nás je docela běžné, že herci jako blechy přeskakují od divadla k televizi a k filmu, a někteří režiséři jakbysmet, v Americe jsou karty rozdány daleko ortodoxněji. Kdo udělá kariéru v televizi, jen výjimečně se prosadí ve velkém světě filmu. A naopak, filmové hvězdy jen s těžkou vzájemou, byť třeba zajímavý, televizní úkol. Tím by zřejmě mohli fanoušci nabytí dojmu, že zář jejich idolu hasne...

Mimi Lederová, jež *Spiknutí* režírovala, má za sebou takové velkorozpočtové thráky, jako byl katastrofický *Drtivý dopad* či thriller *Peacemaker*. A výsledek jejího odskočení do televize

nenaznačuje, že by šlo o nouzovku. Základem všeho je dobrý scénář, který drží dohromady pevněji než jen z vůle autorů – a ten *Spiknutí* má. Jakkoli chvilku trvá, než se kola vyprávění naplno roztočí a než se divák zorientuje v složitém předivu intrik a úkladů, pak už jde opravdu o napínavý děj. Styl trochu připomene nedávný hit *24 hodin* či ještě čerstvější *Útěk z vězení*, nikoli však, že by opisoval. Tajný federální agent Kelton, jenž se ještě zúplna nezotavil po krvavém epilogu svého předchozího případu, se musí ujmout nové záležitosti: v atlantském luxusním hotelu při oslavě narozenin tajemně zmizela Sara, dcera senátora Collinse. Stopy dost jednoznačně vedou k známému zločinci, jenž už pár únosů spáchal – jenže toho záhy najdou v kufru jeho auta. Mrtvého, s podivným tetováním, jež k údivu všech vzniklo až po smrti...

Ukazuje se, že vztahy v senátorské rodině jsou vzorem všech propletenců, nikoli však morálky a příkladnosti. A že nitky vedou do stále vyšších pater politiky. Děj se odvíjí ve strhujícím tempu, kdo si skočí při projekci pro kafe, už se těžko chytá.

Dobří jsou i herci, třebaže českým divákům jejich tváře moc neříkají: G. Harold, J. A. Nelson, Joana Kellyová... Zapamatujte si je, stojí za to. (jjv)

kniha

ŽIVOT V „DOŽIVOTÍ“

„Trávil jsem ve věznicích desítky hodin a často jsem odjížděl domů zaskočen, otřesen tím, co všechno jsem se dozvídal. Často teď myslím na to, jak je jednoduché a rychlé vykročit na tobogan, který vás sveze až na úplné dno. Kdyby tato knížka měla být otřesným příkladem a varovat být jen jediného člověka, splní svůj účel. Berte ji, prosím, jako nahlédnutí do světa, který pro většinu z nás zůstane bílým místem na mapě zážitků a zkušeností.“

Tolik autor Luboš Xaver Veselý v úvodu knihy *DOŽIVOTÍ*, kterou – s podtitulem *Autentické výpovědi doživotních vězňů* – vydalo Nakladatelství XYZ koncem roku 2007. Dílu by se dalo říkat prevence kriminality (předcházení zločinnosti) literaturou faktu. Rozhlasový moderátor, příležitostný novinář v ní shromáždil 18 životních příběhů, jež snad nemůže chtít nikdo napodobovat či následovat.

Výpovědi, výmluvy, vysvětlování příčin ze všech možných stran, snahy tak či onak „vyvinut se“ z nejtěžších hříchů nemohou ponechat čtenáře v klidu. Každého nad nabízenou knihou musí přepadnout představa nekonečného, osamělého času ve čtyřech zdech pod zamřížovaným oknem sotva do nebe namířeným...

/ki/